

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22.
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 840 Lej.
Fél évre ... .. 420 Lej.
Negyed évre ... .. 210 Lej.
Havonta ... .. 70 Lej

Hirdetések díjszabása szerinti

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A magyar kisebbség

a most folyó mezőgazdasági kamarai választások alkalmával ismét részt fog kérni az állami élet irányításából. A Magyar Párt hivatalosan jelöltek delegált és a magyar szavazóknak a hivatalos listával együtt ezeket a jelöltek kell mandátumhoz juttatni. A korteskedés, az agitáció már megindult, a küzdelem a legnagyobb erővel folyik. A magyar kisebbséget és a Magyar Pártot a választási kampánnyal kapcsolatban heves és indokolatlan támadások érik. A támadásokat egyrészt az ellenzék intézi feléje, de sokan vannak a magyar táborból is, akik nincsenek megelégedve, akik kifogásolják, hogy a magyar jelöltek a hivatalos liberális listán szerepelnek és hogy ezáltal a kisebbség együtt működik a kormányt alkotó többségi párttal.

Tulajdonképpen két nagy érdekcsoport vesz részt a választáson: a liberális-párt, amely kooperált a magyar és a német kisebbségekkel s az egyesült nemzeti és paraszt-párt, amely természetesen a maga jelöltjeit favorizálja. Ebben a választásban, de minden más politikát, vagy gazdasági megnyilvánulásban a kisebbségek és közöttük elsősorban a magyarság nem lehetnek tekintettel más érdekekre, mint a saját magukéra. Ezáltal a liberális-párt előzékenyen és megértően bánt a kisebbségekkel: jelöltjeiket a népesség arányában vette föl a listára. Természetes és észszerű tehát, ha a magyarság nem utasítja vissza a feléje nyújtott békejobbot, amikor ez nyilvánvaló előnyököt jelent számára. A magyarságnak nem szabad viszálytalanul egyetlen kedvező alkalmat se, mert minden jogát, minden talpalatnyi térhódítását keményen kell kiharcolnia. A liberális párttal való együttműködés nem jelenti még az elvek feladását, a föltétlen behódolást, a mint azt a rosszakaratúak és elvakultak hirdetik. Különbösen is itt nem kimondottan politikai, hanem gazdasági szövetkezés forog fenn és a magyarság most is csak be akarja bizonyítani, hogy részt kíván venni a konszolidáció, az építés munkájából. Ezért vád nem érheti senki részéről.

De még másra is jó ez a szövetkezés és a választás. Felelet ez arra a mindig visszatérő rágalomra, hogy az erdélyi magyarság „irredenta” és nem akar beilleszkedni az állami élet kereteibe. A magyarság igenis dolgozni akar, ha kell, még a liberális párttal együtt is. Mindig és mindenki szövetkezik, aki jogokat és előnyöket biztosít részére.

Puccsra készültek a bécsi horogkeresztesek. — Fekete Mihály nagy vitája a szinügyi bizottsággal. — Bizottság kutatja a petroleumkutatás oltásának lehetőségeit. — Szomorú történet egy matrónáról. — Tüzérséget és gyalogságot rendeltek Bécsbe. — Friedrich István memoárjai.

Teljes erővel folyik a választási kampány.

A magyarság jelöltjei a falvakban. — A magyar szavazók a keresztes listával szavaznak a magyar és a liberális jelöltekre. — Fontos tudnivalók a választásra

(Saját tudósítónktól.) Az aradmegyei mezőgazdasági kamara választásainak előkészülete nemcsak a román pártok, hanem a magyarság részéről is a legnagyobb erellyel folyik tovább. Alföldy Pál, a magyarság egyik jelöltje naponként kiutazik a megyébe, ahol a falvak népe óriási lelkesedéssel fogadja és mindenütt a gazdatársadalom legnagyobb bizalmáról győződhet meg. Programbeszédében csak gazdasági kérdések szerepelnek, politikáról nem tesz egy szó említést sem, mert a magyarság ebben a választásban csak gazdasági érdekeinek megvédése céljából társult a liberálisokkal. Alföldy Pál igazgató nem mulasztja el egy ízben sem annak hangoztatását, hogy a magyar kisebbség csak a leghétszerezőbb politikát folytatja akkor, amikor a kormánypárttal keresett együttműködést. Ez nem jelent megalkuvást és nem jelenti elvek feladását. A liberálisok ezáltal tényleg olyan liberális feltételekkel egyeztek meg a magyar gazdatársadalom képviselőivel, hogy a megegyezés elmulasztása a magyarság ellen való véték volna. Különösen fontosnak tartják választási szempontból a csütörtöki napot, Szent István napját és a vasárnapot, amelyeken módot fognak keresni a magyar jelöltek arra nézve, hogy a magyar gazdatársadalommal érintkezésbe lépjenek. Dr. Konopy Kálmán, ez a gazdasági szempontból is kiválóan nagyműveltségű odvosi földbirtokos eddig idegenkedett a nyilvános szerepléstől, azonban most ő is ellátogat a magyar gazdák közé, hogy megmagyarázza a kamarai választások jelentőségét és kifejtse minden tekintetben egészséges és hasznos programját. Érdekes, hogy a magyar jelöltek kijelentették, hogy hatósági személyek kíséretében nem utaznak ki a megyébe, mert még a látszat is kerülni akarják annak, mint-

ha hatósági támogatásra volna szüksége a magyarok jelöltjének és pressziót akarnának gyakorolni a választókra. A magyar jelöltekre keresztes listával szavaznak a választók és biztos, hogy ez a jel diadalt és fényes sikert jelent annak a listának, amelyen ők szerepelnek. Alföldy Pál és dr. Konopy Kálmán megválasztása az aradmegyei gazdatársadalom két olyan oszlopát juttatja a kamarába, hogy a legszebb eredményeket igéri közreműködésük nemcsak magyar szempontból, hanem általános gazdasági szempontból is. Sem Alföldy, sem Konopy nem szónokok és nem típusai a frázisokat egymásra halmozó s hatásvadászó politikusnak. Komoly gazdaságos, akik tudással, energiával, óriási munkával és magyar szívük minden temperamentumával állanak majd a cél szolgálatába. A magyar gazdatársadalom kívánságai, követelései és érdekei mindenkor kitünő szószólókra talál bennük.

A választásokra vonatkozólag Simionescu Constantin törvényszéki elnök ma hirdetményt adott ki, amely szerint csak azok választhatnak, akik az illetékes járásbíróstól végzést kapnak erre. A végzéseket mindenkinek az illetékes járásbírósnál két nappal a választás előtt kell átvennie. A választás kötelező és mindazokat, akik indokolatlanul távolmaradnak a választástól 500 lejig terjedő büntetéssel sújtják. A végzések kiadását az aradi, buteni, kisjenői, halmágyi, borosjenői, pécskai, nagylaki, radnai és világosi járásbírósságok végzik. A választás előtt különben az összes aradmegyei járásbírók az aradi törvényszéken megkapják utasításukat. A választás augusztus 25-én reggel 8 órakor kezdődik és déli 12 óráig, majd délután 2-től 6 óráig tart. Szükség esetén a határidő meghosszabbítható este 8 óráig. Az aradi törvényszéken

holnap reggel függesztik ki közszemlére a választók névjegyzékét.

A választás a következőképpen történik: A választó a járásbíró kezéből átveszi a szavazócédulát és egy bélyegzőt. Azt a listát, amelyre szavazni akar, megjelöli a megállapított módon, majd négyrét hajtva átadja a járásbírónak, aki elhelyezi az urnában. Az olyan listák, amelyek esetleg törlések, pótlások vagy hozzáírások vannak, érvénytelenek. Mivel a választó indokolatlan távolmaradása büntetést von maga után, ajánlatos, ha a választók megtekinthetik a holnap reggeltől kezdve közszemlére tett névjegyzékét az aradi törvényszéknél.

A munkakamarai

választások.

Aradon mindössze kilencezren vették fel magukat a választójegyzékbe.

(Saját tudósítónktól.) Nagy munkálatok folynak az aradi munkaügyi felügyelőségén a munkakamara felállításának előkészítésére. Az aradi városházán már befejezték a jelentkezők összeírását s megállapítható, hogy Aradról elég kevesen: mindössze kilencezer alkalmazott jelentkezett. A kilencezer jelentkező közül pedig 291 intellektuel, 391 földmunkás, 2350 nagyipari munkás, 600 kereskedelmi alkalmazott, 1547 női alkalmazott, 531 magántisztviselő és 2944 kisiparos jelentkezett, ami egyáltalában nem felelt meg az illetékes hatóságok várakozásának. A határidő a jelentkezésre ma lejárt és a város áttette a névjegyzéket az aradi munkafelügyelőségre, ahol Popescu Péter felügyelő vezetésével lázas munka folyik, mivel már közelg a határidő, amely után a minisztériumhoz kell felterjeszteni az eredményt.

Feljelentések

a pesti Roth-bankház ellen.

Budapestről táviratozzák: Az Est írja, hogy a csehszlovák s a romániai bankkegyesületek feljelentést tettek a TEBÉ-nél a budapesti Roth-bankház ellen, mert tisztességtelen úton szerezte magának Csehszlovákia és Románia területén üzletfeleket és betéteket. A TEBÉ a feljelentést a pénzügyminisztériumhoz terjesztette fel, amely elrendelte, hogy a Roth bankháznál tartásnak vizsgálatot közhitei szempontból. Bár a revízió eredményéről minden felvilágosítást megtagadtak, úgy tudják, hogy a Roth-bankház fundáltása nincsen arányban azzal a propagandával, amellyel üzletfeleket és betéteket gyűjt magának a bankház.

Fekete Mihály nagy vitája a színügyi bizottsággal.

A bizottság félti Feketét a nagy rezstől. — „Az én idej szinigazgatásomnak nincsen komoly, reális alapja.” — Bonyodalmak az operaegyüttes szervezése körül.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi városi színügyi bizottság ma délután fejezte be tárgyalását Fekete Mihály szinigazgatóval a kötetlen színházi szerződés tárgyában. A bizottság ülésén érdekes momentumok merültek fel. Elsősorban megállapították, hogy Fekete Mihály hetenkint köteles a városi illetékeket befizetni a városi pénztárhoz. A szinigazgató kérésére a színügyi bizottság a román társulatok vendégszerepléséről tárgyalt és Fekete kérésére a bizottság elhatározta, hogy esetről-estére határozza meg a színház átengedését járó rekompenciát, melyet a város szed be a társulatoktól. Ezután megállapították, hogy Fekete Mihály minden művét köteles előadni, még operát is. A szinigazgató úgy a téli, mint a nyári színházi szezonban programot állít össze, amelyet minden hónapban előre a színügyi bizottság elé terjeszt. A színházi előadás nem tarthat tovább két óránál, a felvonások között szünetek pedig tíz percesek lehetnek. A bizottság ezután rátért a zenekar kérdésének tárgyalására. Fekete bejelentette, hogy a múlt szezon alatt alkalmazott zenészek gázsijegye oly magas, hogy nem köthetett velük szerződést. Ezzel szemben a bemesvári 24 tagú katonazenekart akarja szerződteni, ha erre a miniszteriumtól engedélyt nyer. A kérésnyt eziránt már beadta és remélhető az approbálás, mivel a miniszterium több más városbeli társulatnak hasonló engedélyt adott. A szerződés tervezetben a színügyi bizottság 12 tagú férfi és 12 tagú női kórus szerződését kívánta. Ezzel szemben Fekete kijelentette, hogy nem képes hat férfikardalosnál többet Erdélyben kapni, nő esetleg több lesz. A bizottság ekkor Szendrey Mihály, színházi igazgató egy nemrég közölt nyilatkozatára hivatkozott, amelyben a szinigazgató elmondta, hogy 12—12 tagú kórust szerződtetett.

— Ez blöff — jelentette ki Fekete. — Én csak őszintén beszélek, én nem tudok blöffölni. A külföldi román Operát kivéve nincs egy erdélyi társulat, amelynek hasznosság tagu kórusa lenne.

A szinigazgató ezután felolvasta, hogy kétféle és mennyiért kötött eddig szerződést a jövő szezonra. Eszerint eddig szerződötték Jakabffy Dezsőt rendezőnek 13000 lej, Zilahy Irén szüretet 25000 lej, Betegh Béby másodszüretet 10000 lej, Szűcs Laci bonvivánt 21000 lej, Mísoga László komikust 18000 lej, Kassay Károlyt 8000 lej, Horváth László lírai szerelme 9000 lej, Csányi Mátyás karmestert 10000 lej, Ács Mihály segédzenészt és Bicsérdistát 3200 lej és Auer Kató énekesnőt 16000 lej havi gázsival.

Ács Mihály reformtáplálkozást meghatározása nagy derűtséget kellett a bizottság tagjai között. Az a felvétel alakult ki, hogy Ács azért kap olyan kevés gázsit, mert mint hívó Bicsérdista, úgy szólván alig is eszik valamit. — A primadonna szerepkörre vonatkozólag tárgyalásokat folytat

Horváth Micivel, akivel valósztulig 20.000 lejes szerződést köt. Érdekes vita fejlődött ki ezután. A színügyi bizottság több tagja sokmalk találta a rezst és megkérdézték az igazgatót, hogy mennyi lesz a színház napi kiadása. Kiderült, hogy fűtés, világítás és adóval, napi 25—30.000 lej a rezst. Ekkor Mihulin Miklós iskolaigazgató bizottsági tag kijelentette, hogy nehezen lesz naponta állandóan annyi bevétel s így nem reális a számítás.

— Annak, hogy én idén színházat igazgatók — hangzott Fekete válasza — nincs is komoly, reális alapja. Csupán művészi akarás.

Mihulin: Ennek akkor nem lesz jó vége. Nem tudom mit fog határozni a városi tanács, de kijelentem, ha városi tanács lennék, nem kötök Újnal szerződést ilyen alapon.

A bizottság ezután az operaszeneszele kérdésre tért át s Fekete kijelentette, hogy nem tud

operatársulatot szerződteni. Elsősorban ez a színház rezstjét havi 200.000 lejjel emelné, másodsorban minczen erdélyi operaénekes, akit szerződteni lehetne. A miniszterium döntése szerint idegen állampolgárt nem szerződtehet.

— A miniszterium döntése — folytatta Fekete — nekem 24 idegen állampolgár-színészt engedélyez. Társulatomnál elsősorban Betegh Béby és Auer Kató idegen állampolgár. Ez két egész színész. A fennmaradó négytizedre ott van Mísoga László, aki szintén nem román állampolgár. Hogy szerződtessek akkor operaénekest máchonnán?

A szerződésbe ekkor bevették, hogy a lehetőséghez képest köteles operaegyüttest szervezni. Ezzel a bizottság több jelentéktelen pont tárgyalása után befejezte a szerződés tárgyalását és elhatározta, hogy a tervezetet a legközelebbi városi tanács ülése elé terjeszti jóváhagyás végett. Fekete Mihály még a tervezet egy magyar nyelven írt példányát kérte, hogy áttanulmányozhassa az egyes pontokat. Dr. Robu János főpolgármester utasítást adott a kérés teljesítésére, majd bezárta az ülést.

őzte és csödbe vitte, nekem semmi közöm.

— Régi programomat hirdetem most is a városházán, ahol azt mondom, hogy tegyük félre minden politikai herce-hurcát és dolgozzunk együtt, mert a munka nélküli kisiparosok, a nyomorban tengődő munkásság, a lezüllő kispolgárság, pártokra való tekintet nélkül ezért küldött minket a városházára. Meg vagyok róla győződve, hogy a választók undorodva fognak elfordulni mindenkitől, aki ott a békes munkát megzavarja.

— Arról volna jó tudni valamit — kérdeztük — hogy ettől a rendes, jóra való programtól, hogy csuszott el mégis a politika oda, ahova tényleg elcsuszott?

Friedrich erre eredeti elgondolásának bizonyosságaképpen elmondta, hogyan vett be egy külföldi összekötterésekket rendelkező zsidó embert is a kabinetjébe, mert a gazdasági kérdésekben csak objektív szempontok vezettek és hogy miképpen vált tarthatatlanná ennek a miniszternek a pozíciója.

Az volt a hibám, hogy hittem az embereknek.

— És a kilengések, az atrocitások — kérdeztük?

— Mit tehettem volna! — szólt síkelen Friedrich. — Követtem volna József főherceg példáját és lemondok. Használt volna ez? Meg voltam róla győződve, hogy csak romtom ezzel a

helyzetet, mert szabadjára engedek sok olyan erőt, amelyre én hatással voltam és amelyet le tudtam fojtani. Egy tömeghallással állottunk szemben, — ez tagadhatatlan, ezt mindenki tudja és mindenkinél el kell ismernie.

— Ha újra kezdeném, másképp csinálnám, ez bizonyosnak látszik. — mondotta munkatársunk. Hol volt a hiba?

— Megmondom, — válaszolt Friedrich. — Nekem politikai pályámon egy nagy gyengeség volt végig és az, hogy hittem az embereknek.

— Én hittem valamikor Károlyi Mihályt, mert derék, jó magyar embernek tartottam és rettenetesen csalódtam. Hittem az elkövetkező időkben, amelyek a kommünnt felváltották, hittem ismert emberek nyilatkozataiban, ígéreteiben, ünnepélyesen adott becsületszavakban és ünnepélyes esküvőtelekben.

— Nem tudtam elképzelni, hogy a közélet annyira silány legyen, hogy aki hisz a becsületszó és az eskü szentségében, annak csalódnia kell. Csalódtam.

„Nem vagyok a kurzus apja!”

Friedrich István memoárjain dolgozik. — A politikai élet szenzációja lesz a könyv. — A volt miniszterelnök csalódot az emberekben.

(Budapest, aug. 19.) Friedrich István volt magyar miniszterelnök, akit a „kurzus apja”-nak szoktak nevezni, most a memoárjain dolgozik. Ebben a nagyszabású munkában a legnagyobb részletességgel és alaposítással tárgyalja a kurzus születését, az első izgalmas napoktól egészen a mai viszonyokig. Friedrich István sokáig titkolta tervét, nem nyilatkozott, nem árult el semmit, csak sokat sejtetően mosolygott és kilyátásba helyezte, hogy nagy szenzációkkal fog szolgálni. Most úgy látszik elérkezettnek látja az időt a megszólalásra, mert budapesti tudósítónk előtt nyilatkozott memoárjáról és annak egyes szenzációsnak ígérkező fejezetéről.

A magyar-román perszonál unió.

A legérdekesebb és legsúlyosabb részleteket ma még nem vihetem a nyilvánosság elé — mondja Friedrich István és az anyagban válogatnom kell, küzdelem kell vele. A célom az, hogy történelmi hűséggel, feljegyzéseim és okirataim alapján, a most még élő koronatanúk megszólaltatásával feldolgozzam azt a kort, mely 1919 augusztus 4-étől, az első nemzetgyűlés összehívásáig terjed.

Különösen érdekes lesz azoknak a tárgyalásoknak a leírása, amelyek Erdélyi János volt teljhatalmu román miniszter és az én három kormányom között folyt, néhány ízben József főherceg bevonásával. Szükségesnek tartom, hogy ezen tárgyalások, amelyek különösen a magyar trónbetöltésére, egy román-magyar

vonatkoztak, a történelem számára megörökíttessenek. A román megszállás a háború befejezése óta a legnagyobb horderejű esemény volt. Nézetem szerint, ha akkor a nemzet egyes rétegei nem az antant hatalmak jóindulatában keresték volna a menekülés útját és a román kormány megbízottjaival folyt hivatalos tárgyalásokon kívül magán uton is nem folytattak volna egyes, agynevezett politikai tényezők, saját szálkákra tárgyalásokat, akkor másképpen alakult volna sok minden.

Többet nem akar mondani, nem akar reklámot csinálni munkájának, de kilyátásba helyezi:

— Kiméltelen őszinteséggel fogok mindent feltárni. Sok új és ismeretlen részletet viszek majd a nyilvánosság elé.

„Nem vagyok a kurzus apja.”

Kérjük, mondjon valamit a kurzusról, hiszen őt tartják a kurzus apjának.

— Nem vagyok a kurzus apja, de amit tettem, azért vállalom a felelősséget, ha ezt az elnevezést nem is vállalom. Amikor kormányra jutottam, programomban kifejtettem, hogy az ország újjáépítése csak a keresztény erkölcsök alapján és nemzeti alapon történhet. Ez ma is programom alapja, ettől soha nem fogok eltérni. De hirdetem, hogy a gazdasági életből kiszorult keresztény testvéreimet nem a száj, az öblös hang és ököl undorító és mindent tönkreszilányító eszközeivel akarom oda bevezetni, hanem szorgalmas, szívós és példaadó munkával. Csak ebben az értelemben vállalom az apaságot. De mindahhoz, ami azután ezt a programot kompromittálta, megfer-

Eszema

Ezek óta egzemában szenvedő egynek rendes álmukat visszakapják a Cadum-kendő használatával, amely rögtön eltünteti a viszketegséget. Sok szenvedést elkerülünk, ha idejében használjuk a Cadum-kendő szeszemát, orvosi kezesek, ruhák, kiütések, horzsolások, hemoroidok ellen. Kapható: gyógyszerárakban és drogeriákban. Nagyban: a Parád drogériában, Bonyhádi. 3972

Szomorú történet

egy matrójáról, a sebesfolyású Marosról, a kórházról és egy elmeelborulásáról.

(Saját tudósítónktól.) Kegyetlen tragédiákat kellett átélni annak a nyolcvanévesnek látszó fehérhaju asszonynak, aki tegnap este a Marosba dobta összeszáradt öreg testét: mert megakart halni. Egy bátor ember a partra rángatta a fűklokolt, a mentők a kórházba vitték, az orvosok élesztgették, injekciókkal próbálták élettelennek látszó tagjaiba mozgást várásolni és a halálra halkult szívébe életet önteni. Az öreg asszony azonban makacs volt: nagyon akarta a halált. Eleget szenvedhetett ahhoz, hogy ne tudja kivárni még hátralévő pár esztendejét. Eleinte semmi hajlandóságot sem mutatott arra, hogy visszatérjen az életbe, de később mégis megmozdult, kinyitotta a szemét és sóhaj röppent ki elkékkült ajkaj közül. A kórházi orvos elégedetten dörzsölte kezét: ismét visszaadott az életnek egy embert. Pedig tévedett. Az öreg asszony alaposan megréfálta, mert nem az élet volt az, ami a csenevész testét mozdulásra kényszerítette, hanem a legborzasztóbb, a legszomorúbb halál. Az őszhaju matróna az erőszakos élőknek csak félig engedelmeskedett: halott maradt örökre: élőhalott.

A rendőrtisztek, az orvosok órák hosszáig próbálkoztak, hogy egy megérthető szó, vagy mondat elmondására bírják, hogy megmondja nevét és elárulja, miért akart meghalni, de minden kísérletük sikertelen maradt. A halált vágyó öregasszony azt hiszi, hogy meghalt, hogy teste most ott uszik a Maros vizében és lelke felszállt a legfelsőbb bíró elébe, ahol megváltást kér azokért a nagy szenvedésekért, amelyeket átélt a földön.

— Istenem — mondja alig érthetően — lent elvettek mindenneműt, ütöttek, vertek meg kellett halnom.

Azután, mintha lelke visszaköltözött volna testébe, borzalmatosan nyög, fűkokol és olyan mozdulatokat tesz, mintha a víz alatt volna. Az orvosok ma ismét megvizsgálták és megállapították, hogy elméje teljesen elborult és beszallították az elmebetegéi osztályára. A nevét nem tudják. A rendőrség felhívást intéz a közönséghez, hogy aki felvilágosítást tudna nyújtani az életunt öregasszony felől, az jelentkezzen. A személyleírást is megadják: termete alacsony, arca kecserek, haja ősz, egyszerű ruhát viselt, de látszik rajta, hogy valaha jobb napokat látott. Az öregasszony mindezzel már nem törődik. Ő élvezte életét és hagyja, hogy a kicsinyeskedő élők problémát csináljanak abból, hogy ki is volt az az őszhaju matróna, aki tegnap este a Marosba vetette magát. (P. G.)

Bizottság kutatja a petroleumtűz oltásának lehetőségét

(Bucuresti, aug. 19.) A moreni-i tűz rendkívüli hevességgel tovább ég. A technikai eszközök tehetelleneknek bizonyultak a tüzzel szemben. A kormány egy szakértő bizottságot küld ki, külföldi technikusok bevonásával, a tüzvész lokalizálására.

Puccsra készültek a bécsi horogkeresztesek.

Budapesti ébredő-szervezetek a bécsi tüntetéseken — Az összes minisztériumokat és középületeket megakarták szálni. — Oriási izgalom Bécsben.

Bécsből jelentik: A cionista kongresszus megnyitásával egyidejűleg egyre nagyobb arányokat ölt a horogkeresztesek mozgalmak, amelynek sokkal messzebb menő céljai vannak az egyszerű tiltakozó tüntetésnél. Így például a nemzeti szociálisták hétfő este komoly puccsot terveztek. Nem akartak megelégedni azzal, hogy a békés járó-kelők megverjék, a kávéházak ablakait összerombolják, hanem teljes komolysággal törekedtek arra, hogy a hatalom gyeplőit kezükbe kerítsék és dr. Ramek szövetségi kancellár, valamint dr. Schober rendőr-főnököt megrohamásszerűen távolítsák el helyükről. A nemzeti szociálista harci szervezetekben már napokkal ezelőtt kiadták a jelszót, hogy a kormányt meg kell buktatni.

Terv a minisztériumok megszállására.

A szombaton megjelent Deutsche Arbeiterzeitung című horogkeresztes lap „Ki kormányoz?” című vezércikkében azt fejtegeti, hogy „a mai parlamentarizmus egész demokráciájával egyetemben undorító hazugság, amelyet mihamarabb el kell tüntetni.” A fajvédőszervezetekben az utóbbi napokban bizalmasan arról beszéltek, hogy meg fogják szállni az egyes minisztériumokat és a rendőrséget.

Különösen elősegíti a nemzeti szociálistáknak mesterkedését az a körülmény, hogy dr. Seipel nem tartózkodik Bécsben. A volt szövetségi kancellárra vonatkozólag a horogkereszteseknek az a tervük, hogy Párisból a puccs sikerülése után visszahozzák és igyekezni fognak rábírní őt arra, hogy átvegye a kormányhatalmat.

A Frankfurter Zeitung értesülése szerint Seipel azért tartózkodik Párisban, hogy a francia kormányt bibornokká való kinevezésére előkészítse. Kinevezése esetén állandóan Rómába menne lakni és sokan ennek az eshetőségnek tulajdonítják azt, hogy az osztrák keresztény-szociálisták egy része csatlakozott a horogkeresztesekhez.

Budapesti különítmények Bécsben.

A budapesti ébredők rokonszenvűik megnyilatkozásaként a horogkeresztesek akciójának sikere céljából és a cionista világkongresszus elleni antiszemita mozgalom hathatós támogatására különítményeket küldtek fel Bécsbe. A tüntetések alkalmával őrizetbe vett budapesti ébredőknél ilyen tartalmú felhívásokat találtak:

Kedves Bajtárs! Az osztrák testvéregyesületek e hó 17-én

hétfőn este Bécsben tiltakozó gyűlést rendeznek a Bécsben ülésező cionista kongresszus ellen. A gyenge osztrák kormány a Bécsben uralkodó vörösök nyomása alatt ezt a kongresszust nemcsak hogy megengedte, de védelmet is biztosított számára. Joggal mondják lajtantuli testvéregyesületeink, hogy a cionista kongresszus megtartása nem osztrák ügy. A kongresszusnak Bécsbe való összehívásával a zsidóság ismét megakarja mutatni, hogy a világhatalomra irányuló törekvései nem benuáltak meg, hogy a zsidók és a vörösök kéz a kézben haladnak a közös cél felé. A magyar kereszténység ezt a szemtelen zsidó kihívást nem nézheti tétlenül. Kötelességünk, hogy résztvegyünk az osztrák testvéregyesületek hétfői tüntetésén. Éppen ezért nagy örömmel vennők, ha Ön kedves Bajtárs, akinek ügybuzgalmát jól ismerjük, nem restelné a fáradságot és felutazna Bécsbe, hogy az Ausztriában dühöngő zsidó terror elleni tüntetésben tevékenyen résztvegyen. Az utazást vasárnap vagy hétfőn kezdheti meg. Közelebbi felvilágosításokkal a titkárság szolgál, naponként este 5—8 között. Ugyan az gondoskodik a beutazási engedélyek megszerzéséről. Fel Bécsbe! A cionista kongresszust nem szabad megtartani. Bajtársi üdvözléssel, az Ébredő Magyarok Egyesülete.

Tizezer tüntetőt széjjelzavart a rendőrség.

A cionista kongresszus tegnap tartotta első előkészítő ülését. Ma elkezdődtek Bécsben a zavargások is. Egyelőre nem folyt vér Bécs utcáin, hanem a tüntetők beérték heves jelentekkel. Kilenc óra körül a következő kép alakult ki Bécs utcáin:

Mindenfelé hatalmas rendőri készületek cirkáltak az utcán. Ennek dacára hat óra körül a Schottentor közelében nagy tömeg verődött össze. A tömeg soraiban sokan voltak asszonyok és fiatalok és valamennyien a cionistakongresszus ellen tüntettek.

— Ki a zsidókkal! Le a Bosel-dragonosokkal! — ilyen és efajta kiáltások hangzottak a tömegben. — A zsidók menjenek Palesztinába! Pfüj!

A tömeg ide-oda hullámzott, de az egyetem párkányzatán erős rendőri készületek táborozott és ez valamennyire csillapítón hatott a kedélyekre. A szomszédos kávéházak már kora délután lezúrták redőnyeiket. A nagy tolongásban egy asszonyt földöntött a tömeg és noha sértetlenül emelték fel a földről, a tömeg a rendőrség

ellen fordult és hevesen szitkozódott. A Konzerthaus környékén szintén nagy tömegek verődtek össze. A rendőrség itt mindent megtett, hogy elkerülje az összeütést és a rendőrlegények igyekeztek szépszerével feloszlatni a tömeget. Nem sikerült azonban eredményt elérniök s az esti órákban a tömeg mintegy 10.000 főre emelkedett.

A tüntetés a leghevesebb volt 8 és fél 9 óra között a Rathaus előtt. A tömeg ott is hazafias dalokat énekelt és gyalázta a zsidókat. Néhány vállalkozó szellemű tüntető a gázlámpákra mászott és onnan követelte a kormány lemondását, mert a kormány megengedte a zsidóknak, hogy eljöjjenek Bécsbe kongresszusozni és ezzel bemocskolni Bécs német arcát. Kilenc óra felé a rendőrség a Schottentor felé szorította a tömeget, azonban anélkül, hogy komolyabb összeütközésekre került volna a sor. A tömeg erre futásnak eredt, mert egyesek kiadták a jelszót:

— Gyerünk a Lipótvárosba! Tömeges letartóztatás. Több sebesülés.

A fenyegető rohamot azonban az Augartenbrücken rendőrkordon állította meg. Már a kora délutáni órákban erős rendőrség szállotta meg az összes Duna-hidakat és így a tüntetők a szomszédos hidakon sem tudtak a Lipótvárosba jutni. Az Uránia közelében különösen erős őrség posztolt, hogy elzárja a Sophiensaal bejárásait a rendezvények elől, mert itt ülésezik a kongresszus. Az áradó tömeg egyre fenyegetőbb lett azonban és amikor látta, hogy itt nem ér célt, fenyegetően kiáltotta:

— Holnap visszajövünk! Nem nyugszunk addig, amíg a zsidókat ki nem kergettük!

Tíz óra körül valamelyes nyugalom állott be. A tömeg oszladozni kezdett, de hazafelé is egyre kiáltások hangzottak a szétszédülő tüntetők soraiból:

— Ki a zsidókkal! Nem türjük a zsidókat. Viszontlátásra holnap! Le a kapitalistákkal! Bosszut Mohalepért!

Anyagi kárt a tüntetők nem okoztak, de az esti tüntetések folyamán több letartóztatás történt. A tegnapi esti tüntetések folyamán eddig 106 letartóztatás történt. A tüntetések során 21 részben könnyebb, részben súlyosabb sebesülés esett. A kongresszus két résztvevője azután a Mariahilfer Strassen hajtatott át. Tüntető támadták meg, majd kövekkel hajigáltak és botokkal kezdték üldözni a bennülőket. Lövések is dördültek. Az egyik bennülő könnyebben megsebesült, a másik súlyos idegsokkot kapott. A bennülők egyike Gattermeyer vasuti hivatalnok, a bécsi horogkeresztesek vezetője ellen büntetőfeljelentést tett, mert izgató beszédeivel, amelyekben gyilkosságra való felhívás többször ismétlődött, ő volt a közvetett oka ennek a támadásnak.

A magyarság a keresztos-listávan szavaz!

SZÍNHÁZAI MŰVELÉS

Darvas Ernő bucsuzik...

(Saját tudósítónktól.) Az aradi magyar színpad egyik tehetséges és nagyon rokonszenves művésze bucsuzik el a közönségtől szombaton este a nyári színiévadon. Darvas Ernő, aki öt színiévadon át szórakoztatta mint jellemző néző az aradi közönséget, szombaton este búcsufelépésben válik meg Aradtól és a jövő szezonban már Gróf László oradea-marei színtársulatánál fog játszani.

Színészbúcsu lesz szombaton este a színházban. Az emlékekből: a jegyek kölcsönöségéből itélve impozáns, meleg és bensőséges. Az aradi közönség, amely mindig elől haladt a műpártolásban, most is demonstráló módon tesz ki majd magáért, hogy a távozó színártsz, aki öt hosszú esztendőn át sirt, kacagott, komédiázott, hogy a színházjáróknak kellemes esztét szerezzen — még akkor is midőn gondmerhes fejével lépett a rivalka elé, mert fogalma sem volt, hogy honnét szerzi meg a holt napi cipőtalpaláshoz szükséges pénzt — ez a művész mégis a legkedvesebb és nagyon kellemes emlékekkel fog Aradról eltávozni.

Darvas mögött a színpályán egész hosszú múlt. Budapesten végezte a Víg-színház színiiskoláját. Azután következtek pesti kis és nagy színpadok: Bárdos „Thália” színpada, Kamara-színház, Madách, Apolló. Erdélybe még az impérium átvétele előtt jött. Játszott itt is, ott is. Legtovább Aradon: öt hosszú, örömmel és szomorúsággal, nélfelkötésekkel teljes esztendőkön át. Minden város egy-egy stáció volt és most is a nyugtalan művészvár viszi tovább egy állomással. Jó színész, aki szerette a közönséget s akit a közönség is mindig és mindenütt szeretett. Öt évig élt itt közöttünk, játszott és művészetet vitt a komédiázásba. Ha belül sirt a belke, kívül akkor is mosolygós arcot mutatott, mert a szerepe így kívánta. És legnagyobb öröme napján patakban ömött a könny, a szemében, ha az éppen neki osztott szerep így írta elő. A szerep: — a kenyér.

És most megy tovább. A tarolyában utra valóul csak az emlékek maradtak meg. Arad után Nagyvárad következik, csak egy új állomás ez is. Ezután hová visz az út, az a jövő tükre. Csak a legközelebbi búcsufeladás alkalmával derül ki. Mint most, amikor Darvas Ernő bucsuzik és vén diák módjára ballag tovább...

Uj magyar darabok. Budapestről táviratozzák: A budapesti színházakban az új szezon során egész sereg új magyar darabot mutatnak be. Többek között a Nemzeti Színház mutatja be Herczeg Ferenc „A nagy híd” című drámáját, a Kamara színházban pedig Zsirkay János fájvédő képviselőnek a „Pongrac mester” című középkori szimboliztikus drámáját hozzák színre.

A francia csapatok sikeresen nyomulnak előre.

Párisból táviratozzák: A marokkói harctérről érkező jelentések szerint Uezzanról északra a francia csapatok sikeresen nyomulnak előre és alig találak ellenállásra a rifkabilok részéről. Liautey tábornagy jelenleg szintén Uezzanban tartózkodik.

mulnak előre és alig találak ellenállásra a rifkabilok részéről. Liautey tábornagy jelenleg szintén Uezzanban tartózkodik.

Egy morfina szelhámós garázdálkodása

Már többször visszaélt Vázsonyi Vilmos nevével. — Drámai jelenet Györki magyar képviselő irodájában

Budapestről táviratozzák: Néhány nappal ezelőtt részletesen beszámoltunk egy mulábas, pápai illetőségű rokkantról, aki háborus áldozatként szerepelve, Vázsonyi Vilmos nevével kövezt el nagy szelhámosságokat, súlyos visszaéléseket, csalásokat és zsarolásokat. Eddig Olaszországban „milködött” és élt vissza Vázsonyi nevével, jelenleg Svájcban. fízi szelhámosságait Weismann-Vámos József, a rejtélyes család. Legsikerültebb szelhámosságai közé számít az a Budapesten elkövetett, valóságos rémregénybe illő történet, amelynek színhelye dr. Györki Imre nemzetgyűlési képviselő és társa, dr. Horváth Sándor ügyvédi irodája volt.

Nemrégiben, egy vasárnap reggel megszólalt dr. Horváth lakásának a telefonja. Az iroda takarítónője jelentette, hogy egy kétségbeesett, nyomorék ember akarja igen fontos ügyben az iroda segítségét igénybe venni. Horváth ügyvéd azt válaszolta, hogy a jogsegélyt keresőt küldjék a lakására, ha sürgős az ügye, mert vasárnap nem megy fel az irodába. Erre a nyomorék vette a kezébe a kagylót és sirva mondta a telefonba a következőket:

— Kedves ügyvéd ur, az istenre könyörgöm, jöjjön be az irodába, én nem bírok a lakására menni, mert nyomorék vagyok, különben sem bírom elhagyni a helyiséget, mert azonnal letartóztatnak. Könyörgöm, segítsen rajtam ügyvéd ur...

Az ügyvédnek még elmondta, hogy a háboruban féllábát vesztette el, a forradalom után Pápan katonatisztek tartóztatták le, majd a polgári büntető hatóság kikérte és azután szabadlábra helyezte. A további büntetéstől való félelmében Erdélybe menekült, ahol mostanáig tartózkodik. Utolsó pénzén jött vissza Budapestre és most szeretne gazdag édesanyjához és fivéréhez hazajárni Páparra. Az uccán detektívok ismerték fel és most lent lesik az uccán.

Az ügyvédre ez hatott s nyomban az irodához sietett. Az uccán senkit sem látott. Bent az iroda előszobájában valóságos elébe esett a rokkant és eltorzul narccal adta a rokkant elő háborús és emberi kálváriáját. Az ügyvéd nyugodtan végighallgatja a panaszt, azonban mielőtt még valamit tett volna az érdekében, rapid módon felhívta a nyomorék pápai fivérét. Nem jelentkezett senki sem. Sorra hívta a rokonságát is, eredmény nélkül. Végre jelentkezett egy pápai kávéház, ahonnan üzenetet Weismann-Vámos fivérének. Felóra mulva közvetítették a választ, amely lakonikus rövidségű volt:

— „Weismann-Vámos bátyját az ügy nem érdekli, levelben bővebbet.”

Az ügyvéd közölte a választ

a rokkanttal és kérdőleg nézett rá. A rokkant erre elővett egy tucat morfiumos fiolát és szinte artikulátlan hangon így szólott:

— Hát akkor megiszom ezt miná és itt maradok holtan!...

Majd a mások zsebéből vagy husz üres fiolát és egy pravasfecskendőt vett elő és megmutatta testén az elfoketedett injekció nyomokat. Az ügyvéd erre az üdözési mániában szenvedő megrogzott morfínistát el akarta távolítani, azonban az nem ment simán. Végre hosszas alkudozás után abban egyeztek meg, hogy az ügyvéd kocsin szállodába viszi, szobát vált neki, kizeti két napi kosztját és külön ad 50.000 korona zsebpénzt, amivel bevárja bátyja levelét. Így is történt. Más nap az ügyvéd érdeklődött a Merán-szállóban védenre iránt, azonban az még este elment, miután visszafizette magának a szoba és a két napi koszt árát. Néhány hétig hasonló és más trükkökkel Olaszországban operált, most pedig Svájcban parazitáskodik az üdözési mániában szenvedő morfínista, aki előszeretettel adja ki magát Vázsonyi Vilmos rokonának is.

A mintavásár elleni támadások.

Vettük a következő levelet:

Igen tisztelt Főszerkesztő Ur, az Aradi Közlöny keddi száma „Zima Tibor nyilatkozik” cím alatt interju formájában ad vissza részleteket egy beszélgetésből, amely köztem és a lap egyik munkatársa között folyt le s melyben én azt az álláspontot foglaltam el, hogy nem kívánok nyilatkozni azokra a támadásokra és rágalmakra, amelyeket az erdélyi sajtó közismert heti orgánumaik szórnak az aradi mintavásárra. Hallottam ezokról a támadásokról, de egyiket sem olvastam — egyrészt időm sincs rá, másrészt pedig mindig rossz véleménnyel voltam azokról az emberekről, akiknek erkölcsi meggyőződését nem háborítja föl, szellemi képességeiket pedig nem alázza meg ezeknek a lapoknak olvasása. Az Aradi Közlöny munkatársának kollegiális jóindulattal írt nyilatkozatát is kénytelen vagyok ezen elvi álláspontommal fogva dezavualni. Nem vagyok hajlandó ezekre a támadásokra válaszolni, tulságos megbecsüléseket jelentené, ha egy komoly szót is vesztegetnék arra, hogy rágalmaikat cáfoljam. A mintavásár nagy sikerén felül valóságos erkölcsi elégtételnek tartom, hogy épen ezek a lapok támadnak, kifogásolnak és rágalmaznak. Eszem ágában sincs cáfolni őket, még kevésbbé szándékom nyilvános beszámolót adni a mintavásár eredményéről, csak azért, hogy vádjaik ellen védekeznek. A vásár elszámolását, mihelyt elké-

szül, a rendező-bizottság publikálni fogja, mert ez kötelesség és tisztesség dolga. De e publikálásnak minden egyéb célja lehet, csak az nem, hogy utszéli rágalmak cáfolatául szolgáljon.

Fogadjja Főszerkesztő ur megkülönböztetett nagyrabecsülésem kifejezését. Arad, 1925. augusztus 18. Zima Tibor.

MULATSÁG

Nagy mulatság Pancotán.

(Saját tudósítónktól.) A pancotal búcsu napján szépen sikerült mulatságot és mulkedvelő előadást rendezett a pancotal katolikus énekkar és a Spárta Sport Club együttesen. Zilahy Lajos „Süt a nap” című életképét adták elő a mulkedvelői színvonalat meghaladó szép előadásban. Az előadás szereplői valamennyien a legkiválóbbat nyújtották és minden dicséretet megérdemelnek. Keller Rózsika, Balogh Mancika, Heny Gyúke, Schmidt Nusi, Voitecek Vilma, Schock Terike, Krasztell Margit, Heny Baba, Schock Erzsike, Brummer János, Hermle Antal, Schauer Károly, Weber János, Lannert János, Krasztell Urbán, Weisz Mihály, Marx János és Bezeny József kiérdemelték a közönség rengeteg tapsát. A szereplő hölgyeket pedig a közönség virággal halmozta el. Az előadást reggelig tartó táncmulatság követte, amelyen mindvégig a legjobb hangulat uralkodott. A mulatságon Nemessányi Gyula vezzenekara muzsikált. A különbözően sikerült mulatság és előadás elsősorban Lannert Jánosnak, a Sparta Sport Club agilis titkáranak érdeme.

MOZI

xx Ma, csütörtökön és holnap, pénteken vetít utoljára az aradi Apolló a „Rejtelmek országa” című monumentális filmet, amely hat felvonáson keresztül Tibet rejtelmait tárja a néző elé egy megkapó cselekmény keretében, amely cselekménynek főmozgatója Beregi Oszkár és Bánky Vilma, akiknek már régtől fokva kedvencei az aradi filmközönségnek. Az előadások 6, fél 8 és egy-negyed 10 órakor kezdődnek.

xx 50.000 frank. Filmsláger Lucy Dorainnel és Conrad Veidttal a főszerepben szombattól az aradi Apollóban.

xx Jön! Nibelungen, a legnagyobb német filmsláger.

xx Az aradi marosparti nyári mozgószínház ma, aug. 20-án csütörtökön vetíti „Pietro, a kalóz” vagy A lengye réme című 7 felvonásos filmremekét, a berlini Ufa fimgyár legújabb szenzációs produkcióját. Főszereplők: Paul Richter, Aud Egede Nissen és Rudolf Klein Rogge. Kezdeté pont fél 10 órakor. Jön, Jön, Jön. „Zeppelin III.”

Papíráruk
SÁNDOR hírlapirodában ARAD.

HIREK

— A trónörökösne Velencében. Bucurestiből jelentik: Heléne trónörökösne és Erzsébet főhercegnő ma Velencébe érkeztek.

— Minisztertanács. Bucurestiből jelentik: Ma délután minisztertanács lesz, amelyre az országban tartózkodó összes miniszterek a fővárosba érkeztek.

— A földművelésügyi miniszter átvette hivatalát. Bucurestiből jelentik: A Párisból visszaérkezett Constantinescu földművelésügyi miniszter ma átvette hivatalát eddigi helyettesétől, Vaitoianu közlekedésügyi minisztertől.

— Goldis László és az „Astra.” Goldis László volt miniszterrel, kamarai képviselővel és az aradi görög keleti román püspökség szentszéki titkárával olyan hírek terjedtek el, hogy visszavonul az Astra román kultúregyesület vezetésétől. Munkatársunk felkereste Goldis Lászlót, aki kijelentette, hogy a hírek megfelelnek a valóságnak, mert az egyesület vezetőséget felkérte, hogy a tíz nap múlva Szászrégenben megtartandó közgyűlésen ne jelöljék. Két esztendővel ezelőtt a temesvári közgyűlésen választották meg elnöknek és akkor azt az ígéretet tette, hogy Nagyszebenbe, az Astra egyesület székhelyére fog átköltözni, mert csak ott munkálkodhatik megfelelő módon az egyesület érdekében. A körülmények azonban úgy alakultak, hogy nem költözhetett Nagyszebenbe és ezért vonul vissza az egyesület vezetésétől. Értesülésünk szerint utódjának Braniste Valér brassói tanárt jelölik.

— Merénylet bolgár politikusok ellen. Párisból táviratozzák: Uljevet, a bolgár szobranje elnökét és Wasow alelnököt a kiállítási épület előtt negyven kommunista botokkal támadta meg. A megtámadottak egy autobuszra menekültek, de a kommunisták ide is üldözték őket. A bolgár államfiakat csak a rendőrség közbelépése mentette meg. A támadók közül kettőt letartóztattak, akik mindkettőn diákok.

— Tízmillió hitel az erdélyi telepéseknek. Bucurestiből jelentik: A ma délben tartott minisztertanács elhatározta, hogy az erdélyi telepéseknek tízmillió lej vetőmaghitelt szavaz meg. A vetőmagvásárlásra előirányzott összeget 400 millióval felemelte. Tárgyalták még a király születésnapját, amelynek nemzeti ünnep jellegével kell binnia, amelyben az egész nép részt vesz.

— Román kiküldöttek a nemzetközi szociálista kongresszuson. Bucurestiből táviratozzák: A Marseilleben augusztus 22-én kezdődő nemzetközi szociálista konferencián Pistiner, Moscovici és Voinea képviselik Romániát.

Erdélyben rendben folyik a mezőgazdasági kamarai választás.

(Bucuresti. augusztus 19.) A Vítorui megállapítja, hogy a mezőgazdasági kamarai választások propagandája az egész országban nyugodtan folyik. Választásokról

sem Erdélyből, sem Besszarábiából nem érkeztek reklamációk. A dolji törvényszék elnöke is elfogadta az ellenzék listáját, tehát Argetoianu panasza tárgyaltalan.

Rémdráma

egy berlini filmrendező villájában.

A rendező orosz inasa meggyilkolt egy leányt, revolverrel lövöldözött a rendőrökre és végül felfelöltte magát.

(Berlin, augusztus 19.) Szenzációs gyilkosság, valóságos mozi-dráma foglalkoztatja a berlini közvéleményt. Wally Murnau filmrendező villája az eset színtere, de maga Murnau hetek óta távol van otthonából és így neki magának nincs szerepe a szenzációban.

Murnau harminckétéves orosz inasa a rémdráma egyik hőse. Kamychenkov Gregor az inas neve. Gregor néhány nappal ez előtt meggyilkolt a villában egy leányt. A gyilkosságról senki sem szerzett tudomást. Néhány nap múlva Gregor mesélte mastársának, hogy ágyában egy női holttestet talált. Ugy mondta, hogy a nő valószínűleg öngyilkosságot követett el az ő szobájában. A másik inasnak hihetetlenül hangzott a történet, de ahogy tovább kezdte beszélni, hogy a rendőrséget kellene értesíteni az esetről. Gregor különös módon idegessé vált és amikor mastarsa továbbra is megmaradt véleménye mellett, megfenyegette, hogy lelövi, ha továbbra is a rendőrségről mer beszélni.

— Totisz Rezső egészséges. Totisz Rezső, a timisoarai Gyapjúipar részvénytársaság igazgatója, több hónapos külföldi gyógykezelés után egészségesen tért vissza Timisoarára. A vezérigazgató átvette hivatalát.

— Változás az aradi rendőrségen. Detesan János rendőrkomisszárt a prefektus a negyedik kerületi rendőrség vezetésével bizta meg. Az erkölcserendészet és a csavargás ellenőrzése továbbra is Detesan komisszár kezében marad.

— Berchtold volt miniszter özvegye csödbe jutott. Budapestről táviratozzák: Berchtold Antur tőzsdebizományos, gróf Berchtold Lipót volt közös külügyminiszter özvegye ma Budapesten csödbe jutott.

— József Ferenc főherceg feleségének leánya született. Budapestről jelentik: József Ferenc főherceg ifjú neje, Anna főhercegnő hétfőn este 10 órakor rózsadombi palotájában egészséges leánygyermeknek adott életet. József Ferenc főherceg tavaly októberben tartotta esküvőjét Anna szász királyi hercegnővel, a szász király sybillenorti kastélyában.

— Kinevezések a timisoarai rendőrségen. Bogdan G. T. vezérfelügyelővé és Marsieu Nicolaet II. osztályú irodafőnöké neveztek ki. A kinevezettek új beosztást kaptak.

Ez aztán végképp gyanúsította az ügyet a másik inas előtt és jelentést tett az esetről a közeli őrszobában. A kivonuló rendőrlégények ögtön Gregor szobájába akartak lépni, azonban bezárt és elrekeszelt ajtó és ablakok fogadták őket. Az ajtón belül Gregor fenyegetése hallatszott:

— Aki belép, a halál fia.

Ezután megjelent az ablak egyik hasadéknál és revolverrel a közeledő rendőrökre lött. A rendőrök lövésekkel válaszoltak, majd két rendőrtisztviselő golyóvédő páncélt öltött és fejszével indult az ajtó feltörésére. A kétségbeesett Gregor egy ideig még védekezett, de amikor látta, hogy helyzete reménytelen, maga ellen fordította revolverét és felfelöltte magát. A szobába lépő rendőrtisztviselők már csak két holttestet találtak maguk előtt. Az egyik volt Gregor, a másik pedig áldozata. Az ideiglenes rendőrorvos vizsgálat egvelőre csak annyit tudott megállapítani, hogy a nő valószínűleg álmában gyilkolt meg és a lövés, amely a halált okozta, a fiún keresztül hatolt az arába.

— Beöthy László a Tisza-vagyon új gondnoka. Budapestről táviratozzák: A Tisza-vagyon eddigi gondnoka, báró Radvánszky Béla lemondott tisztségéről és most a bihari árvaszék Beöthy László volt minisztert nevezte ki helyébe. A Tisza-vagyon 18.000 hold földből és más értékekből áll, amelyek haszonélvezete Rakovszky Iván belügyminiszter feleségének haszonélvezetébe mentek át. A nagykovácsii birtokot Tisza István unokája Kálmán. Ocsziet József, a többi vagyont pedig Jolán örökölte.

— Még nem utasították vissza Léderer kegyelmi kérvényét. Budapestről jelentik: Az egyik bécsi lap szombati számában azt közölte, hogy Léderer Gusztávon a múlt hét szerdáján a legnagyobb titokban végrehajtották a halálos ítéletet. A hivatást több helyről megcáfolták. Apáthy László ezredes-hadbíró, a Léderer-ügy katonai főtárgyalásának vezetője kijelentette, hogy a jogerősen halálraítélt Léderer Gusztáv további sorsának eldőlése azért késik, mivel csak a napokban került föl a kormányzó kabinetirodájába Léderer Gusztáv kegyelmi kérvénye a honvédelmi miniszteriumból.

— GVFRMEKKOCSIK, gyermekek székék nagy választékban Hegedűsnél, Aradon.

— Rendőrségi kinevezések Aradon. A belügyminiszter Bursan Victor Bucuresti I. oszt. rendőrőrnököt, a bucuresti központi rendőrigazgatóságtól és a Zaláu (Zilah)-ra I. oszt. rendőrőrnöknek kinevezett Ciulan Arcadie, az itteni rendőrbírószág vezetőjét szolgálattételre az aradi rendőrprefekturára vezényelte ki rendőrspektori (felügyelői) minőségben.

— Halálozások. Kovács András szabómester folyó évi augusztus hó 19-én, életének 71-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 20-án délután 5 órakor lesz az arad megyei közkház halottas csarnokából.

Reiner Ignác ismert aradi lakos tegnap 72 éves korában meghalt. Halálát előkelő és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése csütörtök délután 5 órakor lesz a Str. Cloșca 8. számú gyászszobából.

— Nem találják Westfried Adolf gyilkosát. Megirtuk, hogy Westfried Adolf timisoarai kereskedőt titokzatos körök között meggyilkolták. A rendőrség minden erélyes nyomozása dacára a gyilkos kilitére vonatkozólag nincsen adat. A rendőrség ugyan letartóztatott egy timisoarai fiatal embert, L. Ottót, akinek a bűnössége mellett azonban nincsen bizonyíték. A gyanúsított állhatatosan tagad. A rendőrség a nyomozás folytatására Karánsebesre utazott, azonban ott sem akadt nyomra. A nyomozás folyik.

— Öngyújtogatásért letartóztatott kereskedők. Bucurestiből jelentik: A galati tüzzel kapcsolatban a rendőrség letartóztatta Fulj Péter vaskereskedőt és társát Ghiut, mert a vizsgálat folyamán az a gyanu merült fel ellenük, hogy üzletüket saját maguk gyújtották fel.

— Öngyilkosság a nyomor miatt. A timisoarai egyik gyárvárosi parkban ma egy fán felakasztva találták Huber Károly 60 éves napszámost. Nyomorában lett öngyilkossá. Holttestét beszállították a hullaházba.

— Jó cukorkazacsok Kerpelnél.

— Kivégzés lesz Budapesten. Budapestről táviratozzák: Luxics József halálos ítéletét ma harminadik napján helybenhagyta a Kuria. Emlékeztet, hogy Luxics a múlt nyáron meggyilkolta és kirabolta dr. Simán Endre hírlapírót és édesanyját. Luxics az ítéletben megnyugodott és kijelentette, hogy maga is belátja, hogy a halálos ítéletet megérdemli. Luxics védője ennek dacára felebbezett és kegyelmet kért.

— Letartóztatott betörő. Az aradi rendőrség letartóztatta Császári József asztalossegédet, akinek Kása József álnéven volt bejelentett lakása a Piața Avram Jancu 10. szám alatt. Nemrégiben szabaddit ki Császár az aradi ügyészség fogházából, ahol másfél évi büntetését töltötte különböző betörésekért. A napokban a tornyalcsendőrség érte rajta betörésén. Átadták az ügyészségnek.

— Besszarábiában szűnik az éhínség. Bucurestiből jelentik: Inculei besszarábiái miniszter nyilatkozott az ottani helyzetről. A miniszter szerint a szárazság ugyan még tart, de az éhínség a kormányintézkedések következtében megszűntnek tekinthető. A miniszter nagy gondot fordít a közigazgatás megjavítására is, amely most már nem hagy maga után kívánnivalót.

— Eljárás a záróra-törvény megszegői ellen. Az aradi államrendőrség eljárást indított Weisz Sigfrid és Dudás Lajos pékmesterek ellen, akik a zárórendelet ellenére vasárnap is dolgoztak. Ugyancsak eljárás indult Biró Lajos vendéglős ellen, aki vasárnap sört és bort mért ki a meg nem engedett időben.

— Elűnt aradi leány. Egy aradi éjjeli mulatóhely tulajdonosa feljelentést tett a rendőrségen, hogy Balogh Rózsi nevű alkalmazottja nyomtalanul elűnt. Az a gyanú, hogy a leány öngyilkosságot követett el, mert gyakran tett említést arról, hogy meguntta életét. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Nyaralók és gyógyulást keresők figyelmébe: Băile Lipova (Lippafüred) igazgatósága szeptember elsejétől a szobaárakból 50 százalékos kedvezményt ad. A furdőszézon október 15-ig tart.

— Betörés az aradi Lloyd klubban. Az éjszaka folyamán két betörés történt Aradon. Az egyiket meglepő vakmerőséggel hajtották végre, mert a város legforgalmasabb helyén, a színházépületben feszítettek fel egy szekrényt és kifosztották annak tartalmát. Az aradi Lloyd klub tett feljelentést az aradi államrendőrségen, hogy betörők jártak a klub helyiségeiben és feltörték azt a szekrényt, amelyben a kártyákat zárták el és negyven csomag kártyát vittek el a betörők. A másik feljelentést Guiochi József aradi lakos tette, akinek lakásába az éjszaka behatoltak és több ezer lej értékű ruhanevet és készpénzt loptak el a betörők. A rendőrség a feljelentések alapján megindította a szigorú nyomozást.

— Könyvtárt jó árban vesz Kerpel.

— Letartóztatott szélhámos kéményseprő. Az aradi államrendőrség ma letartóztatta Templer Ferenc timisoarai kéményseprőt, aki az aradi Astra-gyárat 5000 lejjel megkárosította. A letartóztatott ember Bogdán János aradi kéményseprőmester nevében kereste fel az Astra-gyárat és egy 5000 lejes számlát mutatott be, amelyre Bogdán neve volt aláírva. Kiderült, hogy úgy a számla, mint a névalírás hamisított és a feljelentés alapján letartóztatta a rendőrség Templert és átkísérte az ügyészség fogházába.

— Halál az uccán. Snabel György 54 éves aradi lakos az uccán összeesett és rövid szenvedés után meghalt. Mivel az orvosi vizsgálat nem tudta a halál okát megállapítani, az ügyészség elrendelte a boncolást.

— Püspök-gyógyfürdő, Oradea-mare mellett, 600 év óta használják bámulatos eredménnyel 42C kén-szulfidforrásait köszvény, csúsz, ischiás, csontbajok és női betegségek ellen. Ős fenyveserdő közvetlen a virágos park mellett. Villanyvilágítás. Uszoda 26C folyton befolyó forrásvizvel. Uszástánítás, nap- és homokkúra. Augusztus 20-tól szobát előzetes megrendelés nélkül is lehet kapni. Szeptember 1-től a szobáknál 30 százalékos engedmény.

LEGUJABB

Tüzérséget és gyalogságot rendeltek Bécsbe.

Ujabb tüntetések és összeütközések.

Legújabb bécsi jelentések szerint a tegnapi horogkeresztes tüntetések jelentéktelenek voltak. Mindemitt erős rendőri készültség volt, de különösen a Ringen és a Konzerthausban, ahol a cionista kongresszus ülészik. Berlimi mintára riadókézsültséget állítottak fel teherautókkal, hogy szükség esetén a veszélyeztetett helyekre rendőrséget szállíthassanak. A Schottelringen a tüntetők egy villamost megdobáltak. A közápor, tól a villamos több utasa súlyos sérüléseket szenvedett és a kocsi vezető eszméletlenül esett össze. A néhai Ferenc József császár kilencvenötödik születésnapja alkalmából rendezett ünnepi istentiszteleten viharos tüntetések voltak. Schager udvari tanácsos, a Habsburgok jogi képviselője ezt kiáltozta: „Ramek kormányzásának büne, hogy vér folyik Bécs utcáin! Le a Ramek kormánnyal. Éljen a szabad, szociálista monarchia!” Schager kifakadásait a többszázfőnyi tömeg viharosan helyeselte. A horogkeresztesek is Ramek kancellár lemondását követelték, mert hozzájárult ahhoz, hogy a cionista-kongresszust Bécsben tartsák meg. A kongresszus megnyitása azonban teljesen zavartalanul folyt le és a megnyitó ülésen jelen volt a kormány képviselőjében Resch népjóléti mi-

niszter, valamint Schöber rendőrfőnök is. Elsőnek Nachum Sokolow ismertette Palesztina fejlődését és hangoztatta, hogy a legutóbbi kongresszus óta az ország zsidó lakossága megkétszereződött. Felhívta a világ zsidóságát, hogy fokozott áldozatkészséggel tegyék lehetővé a zsidók hazájának megteremtését. Ehrlich, az osztrák cionisták elnöke arra kérte a kongresszust, hogy ne itélkezzenek az osztrákok magas kultúrájú népe fölött, néhány félrevezetett ember izgatása miatt. Hír szerint a sakburgi és a linzi helyőrségek nagyrészt is Bécsbe rendelték és Bruckból egy üteg érkezett, hogy a rendet fenn tudják tartani.

A gyűlés alatt különben az a hír terjedt el, hogy a horogkeresztesek pokolgépet helyeztek a Konzerthaus alá azzal a szándékkal, hogy a kongresszust a levegőbe röpitik. A hír óriási riadalmat keltett. A kongresszus felfüggesztette ülését és rendőri vizsgálóbizottság szállott ki a Konzerthausba, ahol azonban az alapos kutatás dacára sem jutottak a pokolgép nyomára. A bécsi rendőrség különben megállapította, hogy a horogkeresztesek legnagyobb része németországi, akik Münchenből, Nürnbergből, Danzigból és Dortmundból érkeztek Bécsbe. A legtöbb közülük azonban fiatalkoru-

KÖZGAZDASÁG

Nagyarányunak ígérkezik a chisenevi mintavásár.

Nagy munkálatok folynak Chisenevben a mintavásár körül. Ma Aradra érkezett Spatariu Valér az Agronomul biztosító titkára, aki cége megbízásából résztvett a mintavásáron és a következőket mondotta:

— Nagyarányu lesz a kiállítás, annyi tény. Nap-nap után érkeznek újabb kiállítók s még javában folyik a pavillonok építése.

Zürichben 2.65, Párisban 10.90 a lej.

Az aradi devizapiac letelkedése, amellyel a tegnapi 12-es párisi kurzust fogadta, bevált. Ma reggel kapták meg a tegnapi utó-tőzsdé árfolyamát, amely 11-et mutatott és ma reggelre a tegnapi 11-ről 10.90-re esett.

HELYI VALUTAÁRAK.

(Augusztus 19.) **Áru:** Francia frank 9.50, svájci frank 37, dollár 194.50, angol font 930, szokol 5.75, lira 7.50, dinár 3.45, osztrák schilling 28, márka 47, magyar korona 360. **Pénz:** Francia frank 9, svájci frank 36.50, dollár 193,

A hatalmas előkészületek miatt csak szeptember elseje után lehet tiszta képet nyerni arról, hogy hány kiállító vesz részt a mintavásáron. A forgalom nagy, ami az élelmiszer-árak jelentős emelkedését vonta maga után. A vásár sikere iránt úgy a kiállítók, mint a vásárlók között általános a bizalom. Hogy a remények mennyiben teljeseznek be, még egyelőre bizonytalan.

angol font 910, szokol 5.65, lira 7, dinár 3.35, osztrák schilling 27, márka 46, magyar korona 375. **Kifizetések:** Páris 9.23, Zürich 38, Newyork 195, London 953, Prága 5.84, Milanó 7.16, Belgrád 3.55, Bécs 27.70, Berlin 46.80, Budapest 355.

ZÜRICHI TŐZSDENYITÁS. (Augusztus 19.) Berlin 122.68.75, Amsterdam 207.65, Newyork 515.25, London 2504, Páris 24.15, Milanó 18.65, Prága 15.25, Budapest 0.0072.55, Belgrád 9.22.50, **Bucurest** 2.65, Varsó 0.00092.50, Bécs 0.0072.50.

ZÜRICHI TŐZSDEZÁRLAT. (Augusztus 19.) Berlin 122.62.50,

Amsterdam 207.65, Newyork 515.25, London 2504, Páris 24.25, Milanó 18.65, Prága 15.25, Budapest 0.0072.50, Belgrád 9.22.50, **Bucurest** 2.65, Varsó 0.00092.50, Bécs 0.0072.50.

A ZÜRICHI UTÓTŐZSDEN a lej 2.65-ei jegyezték.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Augusztus 19.) **Kifizetések:** Páris 9.15, London 950, Newyork 194, Milanó 7.05, Zürich 38, Bécs 27.80, Prága 5.78. — **Valuták:** Napoleon 730, aranymárka 45, leva 1.34, török lira 1.10, angol font 9.30, francia frank 9.35, svájci frank 38, lira 7.20, drachma 3.10, dinár 3.40, dollár 1.95, lengyel márka 33, osztrák korona 28, magyar korona 27, szokol 5.85.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOYAMAI. — (Augusztus 19.) Belgrád 1272—1280, dinár 1252—1280, Páris frank 3341—3371, Bécs osztrák korona 99.84—100.44, Zürich svájci frank 13.797—13.897.

— Ismét élénken vásárolták a hadikölcsönkötvényeket. Budapestról jelentik: A múlt hét közepén a kötvényvalorizációról elterjedt hírekre élénk kereslet indult meg a hadikölcsönkötvények iránt és a 6 százalékos kötvények árfolyama a névérték 28-szorosáig emelkedett. Pénteken ez a kurzus jelentékenyen visszaesett a névérték 22—23-szorosáig, míg ma ismét erőteljes kereslet indult meg a papírok iránt, ami 4—5 százalékos árfolyamemelkedésre vezetett. De élénken keresték a zálogleveleket és a fővárosi kölcsönkötvényeket is.

Az aradi sziguranca felhívása.

Az aradi állambiztonsági hivatal felhívja a következőket, hogy tartózkodási engedélyük átvétele végett negyvennyolc órán belül jelentkezzenek a hivatal idegeneket ellenőrző ügyosztályánál: Brudermann Jakab, Kubala Emilia, Molnár Ferencné, Zimmermann Béla, Jancsu Ferencné, Kassay Antal, Kincses Miklós, Nansa Antal, Lovas Ilonka, Gaál Lajos, Harmathi Jolán, Urbasek Valentin, Göbecz János, Helmann János, Somogyi Gyula, Susztmann György, Groszman Zoltán, Leicher Erzsébet, Zádor Lajosné, Reusz Mária, Kurovski Gézané, Budinszki Teréz, Krisner Livius, özv. Bartha Mihályné, Feiner Máttyás, Söller Valter, Ferdinánd Ferenc, Miczu Miklós, Ács Rozália, Termázó Gézané, Fegyverszki Mihály, Szügyi Viktória, Goldberger Livia és Török Rozália. Az állambiztonsági hivatal ezután felhívja azokat, akik a tartózkodást ellenőrző komisszióhoz kérvényt nyújtottak be, jelentkezzenek a hivatalban. Egyben figyelmezteti azokat, akik tartózkodási engedélyüket meg akarják hosszabbítani, eziránti kérelmüket az engedély lejártá előtt tíz nappal nyújtsák be az állambiztonsági hivatalhoz.

Farmodont fogkrém és szájvíz
[főlerakata :
Farmacon nagydrogéria, Timişoara

Ujra kapható „Radikal” patkányirtó anyag minden gyógyszerárban és drogeriában. Ne fogadjon el mást, mint az eredeti, régi, jó „RADIKALT”

SPORT.

O Az oradea-mareci nemzetközi teniszverseny. Oradea-mareről jelentik: Tegnap kezdődött meg a nagy teniszverseny, amelynek eredményei a következők: II. oszt. férfi egyes: Adorján—Weisz 6:3, 6:0. Soltész—Pártos 6:3, 6:2. Baumann—Fürost 6:0, 6:1. Keztyüs—Lengyel 6:1, 6:0. Barna—Susztek 6:1, 3:6, 6:4. Staub—Kertész 6:1, 6:1. II. férfi egyes: Kardos—Susztek 6:4, 6:4. Welvart—Pártos 6:1, 6:0. Herskovits—Kardos 6:1, 2:6, 6:2. Barna—Leitmann 6:3, 6:4. Női páros: Csapó, Jakobi—Pásztor, Beck 6:0, 6:2.

O Uruguay két off-side góllal győzött Portugáliában. Lisszabonból jelentik: A Nacional Club Montevideo 2:0 arányban győzött a portugál FC Comua ellen. A délamerikaiak szeptember 3-án szállnak hajóra, hogy haza utazzanak. Előzőleg még két mérkőzést játszanak le Barcelonában, sőt legutóbb tervek szerint egy harmadikat Madridban is.

O Amerikaiak, németek és angolok a norvég atlétikai bajnokságokon. Osloból jelentik: Norvégia fővárosa napok óta nagyszabású nemzetközi atlétikai mérkőzések színhelye. Amerika, Németország és Anglia legkitünőbb atlétái szerepelnek az atlétikai bajnokságokban. A nagyszerű küzdelmek során Charles Hoff — amint már jelentettük — a rudugrásban ismét világrekordot javított. Hoff indult a távolugrásban is, de itt 7.26 m-es ugrásával a második helyre szorult a norvég Aastad után, aki 7.45 métert ugrott. A 800 méteres síkfutásban Peltzer, az ő számára aránylag gyenge idővel, 2 p. 01.8 mp.-el győzött az amerikai Dodge előtt. A gyenge eredmények a futópálya rossz talajának tulajdoníthatók. Riley (Amerika) a 110 méteres gátfutást 15.2 mp.-el nyerte a norvég Arsen előtt. Stevenson (Amerika) a 200 méteren 22.8 mp.-es időt futott, ami rendkívül gyenge eredmény. A diszkoszban Ascildt (Norvég) győzött 43.94 méteres dobásával. A 400

méteres síkfutásban Stevenson a rossz pálya ellenére is 49.3 mp.-es jó idővel győzött.

A felelős szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF

távollétében a szerkesztésért

KAROLY SANDOR

felel.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlenné jó halottunk

Özv. Dossowffy Bódogné

temetésén résztvettek, ravatalára koszorút helyeztek, részvétükkel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton is hálás köszönetünket fejezzük ki.

384

A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett édes atyánk

Reiner Ignác

72 éves korában, folyó hó 19-én reggel 6 órakor, rövid szenvedés után elhunyt.

Boldogult hült tetemét folyó hó 20-án, d. u. 5 órakor fogjuk Aradon a Str. Cloșca 8. (Szent László-u.) gyászházból az izr. sirkertbe örök nyugalomra helyezni.

Béke legyen hamval felett!

Arad, 1925. aug. 19-én.

Winternitz Jenőné szül. Reiner Erzsébet, Reiner György, Reiner István, Reiner Imre, Reiner Kálmán, Reiner Katica, Reiner Karoly, Reiner Pál, Reiner Rózi, gyermekei. Winternitz Jenő, veje. Reiner Györgyné szül. Mészáros Juliska, Reiner Istvánné szül. Gyórfy Ilona, menyei. Winternitz István, Winternitz Sári, Reiner János, Reiner Sári, unokái. Dr. Balázs Ignácné szül. Reiner Fanny, Szilveszter Dávidné szül. Reiner Gizella, Reiner Lajos testvérei. 4775

Cassa de Păstrare Chișineuană Societate pe Acții.

Publicațiune

pentru subscrierea acțiilor.

Cassa de Păstrare Chișineuană Societate pe Acții cu adunarea generală extraordinară ținută în 24. Mai 1925. a decis urcarea capitalului propriu dela Lei 300.000 la Lei 2.000.000 însăreținând direcțiunea cu emiterea alor 8500 buc. acții noi de câte Lei 200 nominal.

Această hotărâre a fost aprobat de înaltul guvern cu No. 62122—1925.

Adunarea generală extraordinară de mai sus, încredințând Direcțiunea cu executarea emisiunii, respective cu fixarea termenelor de subscripție și cu fixarea numărului acțiilor noi emise. Direcțiunea a hotărât: capitalul să fie ureat deocamdată dela 300.000 Lei cu emiterea alor 3500 acții noi a Lei 200 nominal pe nume, la Lei 1.000.000, însă dacă numărul acțiilor ar trece peste 3500 buc. fixat de Direcțiune, atunci acțiunile semnate în plus respective capitalul obvenit astfel, să primește până la maximum suma de Lei 2000000.

Subscrierile se fac pe lângă următoarele condițiuni:

1. La subscrierea acțiilor noi emise, dreptul de opțiune se poate exercita numai de cetățenii români și în primul rând de acționarii vechi cu prețul de Lei 200.

2. Acțiunile emise-noui, cari nu vor fi semnate de vechii acționari, se vor vinde neacționariilor, cu un preț de Lei 220 per bucată.

3. Dreptul de opțiune și sub-

scrierea se va putea exercita dela 20. August până la 30. Septembrie 1925. la caseria institutului în Chișineu.

4. Prețul acțiilor noi se va putea plăti în două rate și anume: rate I la subscriere, pentru vechii acționari Lei 100, iar pentru neacționari Lei 120, iar rata II-a Lei 100 se va plăti până la data de 1. noembrie 1925.

5. Din prețul de Lei 220 subcriere de neacționari, 200 Lei se va trece la capital iar restul de 20 Lei se va conta la spese de emisiune, iar eventualul rest se va trece la capitalul de rezervă.

6. După solvirile făcute de acționarii noi, dela data de plățirei până la 31. Decembrie 1925. vor beneficia de o dobândă de 15% iar dela 1. Ianuarie 1926. vor beneficia dividenda ca și vechii acționari.

7. Direcțiunea își rezervează dreptul de selecționare.

8. Despre toate solvirile se vor elibe din partea institutului chitanțe provizorii.

Acți acționari cari nu-și vor face plățile la termenul fixat de Direcțiune, nici chiar după 8 zile dela data de când or fost provocați cu scrisoare recomandată, își pierd toate sumile deja plătite și pe lângă vinderea acțiilor semnate alor, sumile obvenite astfel se vor adnexa la capitalul de rezervă.

9. După plățirea tuturor ratelor, chitanțele provizorii, la timpul fixat de Direcțiunea institutului, se vor schimba cu acții nou originale.

Acționarii noi dela data 1. Ianuarie 1926. vor beneficia în toate rezultatele împreună cu vechii acționari.

Chișineu, la 18. august 1925.

Directiunea
Casei de păstrare S.-A.
din Chișineu.

Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság.

Részvényalírási felhívás.

A Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság folyó évi május hó 24-én tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy az intézet alaptőkéjét 300.000 lejről 2 millió lejre emeli és felhatalmazta az igazgatóságot 8500 darab, egyenként 200 lej névértékű új részvény kibocsátására.

A közgyűlés ezen határozatát az illetékes kormányhatóság 62122/1925. számú végzésével jóváhagyta és az új részvények kibocsátását megengedte.

A hivatkozott rendkívüli közgyűlés az igazgatóságra bizta, hogy az alaptőke-felelősség feltételeit, időpontját és a kibocsátandó új részvények számát megállapítsa, miért is az igazgatóság elhatározta, hogy az alaptőkét egyelőre 300.000 lejről 3500 darab, egyenként 200 lej névértékű névre szóló új részvény kibocsátásával 1 millió lejre emeli fel, ha azonban a lejegyzett részvények száma a 3500 darabot meghaladná, úgy a lejegyzett tényleges mennyiséget 2 millió lej erejéig elfogadja.

Az aláírás a következő feltételek mellett történik:

1. Az új kibocsátású részvényekre az elővételi jogot az elnyert engedély feltételei szerint csak román állampolgárok gyakorolhatják, illetve az új kibocsátású részvényeket csak román állampolgárok jegyezhetik és pedig elsősorban a régi részvényesek 200 lej árfolyamon.

2. A régi részvényesek által esetleg át nem vett új részvények a nem részvényeseknek ajánlatnak fel 220 lejes árfolyamon.

3. Az elővételi és aláírási jog 1925. augusztus 20-tól szeptember 30-ig gyakorolható az intézet pénztáránál Chișineu (Kisjenőn).

4. A jegyzett részvények ára két részletben fizetendő és pedig az első részlet fejében a régi részvényesek részvényenként 100 lejt, az új részvényesek pedig 120 lejt fizetnek az aláíráskor, míg a második 100 lejes részlet folyó évi november hó 1-ig fizetendő.

5. A nem részvényesek által fizetendő 220 lejes részvényárból 200 lej az alaptőkéhez lesz csatolva, a 20 lej többlet pedig a részvénykibocsátással járó költségek fedezésére lesz felhasználva. Az esetleg fennmaradó többlet a tartaléktőkéhez csatolatik.

6. Az új részvényekre teljesített befizetések után a befizetés napjától 1925. december hó 31-ig 15%-os kamat megtérítésben részesülnek a részvényesek, míg 1926. január hó 1-től kezdve a régi részvényesekkel egyenlő osztalékban részesülnek.

7. Az igazgatóság fentartja magának a jegyzett részvények alosztási jogát.

8. Az egyes befizetések ideiglenes elismervényen igazolhatnak.

Azon késedelmesen fizető részvényes, ki ajánlott levélbeni felhívás dacára nyolc nap alatt a hátralékos összeget be nem fizeti, a már eszközölt befizetést elveszti és az igazgatóság az általa jegyzett részvények továbbadása mellett a már teljesített befizetést a tartaléktőké javára fogja felhasználni.

9. Valamennyi részlet befizetése után az ideiglenes elismervények az igazgatóság által megállapítandó időben új részvényekkel cseréltetnek fel. Az új részvények birtokosai 1926. évi január hó 1-től kezdve az üzleteredményben a régi részvényesekkel egyenlően részt vesznek.

Chișineu, 1925. auguszt. hó 18.

Kisjenői Takarékpénztár

Részvénytársaság

4756

Igazgatósága.

Saloniki nemzetközi vásár

1925 október 18-tól 31-ig.

A balkán legnagyobb központi vására, melyet ezer és ezer kereskedő látogat meg minden balkáni államból, nygymint: Görögország, Románia, Jugoszlavia, Bulgária, Albánia, Törökország.

Tájékoztatók minden romániai görög konzulátusnál Románia tisztelendő képviselője

Jean Sapisis úr

Bucuresti, Str. Gabroveni No. 26. — Telefon 26-41.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden azó hirdetésnek legalább 3 lej — heti, vasárnap 4 lej. — Vestegabb betűvel 6 lej, illetve 3 lej. — A vasárnap betűi ként szavakat aláhúzással kell jelölni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 azóig hetiképen 30 lej, vasárnap 40 lej. A kiadóvonal nem köteles megadni a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szívesen, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa. Helyre helyesítései. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

MARIENBAD HAUS ATLANTIC. 10261

ANGYOM! Hogy érkezett, én már jól vagyok, szeptember hónap bevonulok. Puszi tölem. 4778

Házasság.

NEGYVENNYOLC éves elvált kereskedő 400—500.000 lej értékű vagyonnal, megismerkedne 30 éven felüli, kisebb hozománytal rendelkező nővel. Fényképpel ellátott levelet 48* jeligére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 4734

Alkalmazás.

PINCEMESTERT Orsovára keresünk. Irásbeli ajánlatok eddigi élet leírásával Steiner építész Arad, Str. Cloșca 7., adandók. 4690

KIFUTÓFIU felvétetik Stern Testvérek-nél Arad, Str. Mețianu (Forray-u.) 10261

FIATAL főmólnár állást keres mielőbbi belépésre. **Mogyoróssy Zoltán Drauf.** 4751

MINDENES főzést keresek szept. 1-re. Rác Arad, Bulv. Carol 69. 4750

TISZTESSÉGES főző mindenest és takarítónő 7—11-ig keresek. Arad, Piata Luther 2., I. 6. 4761

VARRÁSHOZ tanulóélynos felvétetnek. Arad, Str. George Jonescu 16. (volt gróf Károlyi-ucca). 4757

PERFEKT szobaleány azonnal felvétetik. Arad, Str. Groceanu 14. 4758

KIFUTÓFIUT keresünk. „Perfect” Arad, Str. Eminescu. 15187

HÁZISZOLGÁNAK, portásnak ajánkozik megbízható férfi. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4764

DEUTSCH-UNGARISCHE BÜROKRAFT mit rumänischen Sprachkenntnissen bevorzugt, mit flotter Stenografie und Maschinenschrift, nur mit mehrjähriger Praxis, für sofort gesucht. Adresse in der Administration des Aradi Közlöny. 4771

KIFUTÓGYERMEK felvétetik Oravetz és Holländer cégnél Arad, Ovár-tér. 4772

SZÉPIRÁSU, ügyes, intelligens praktikat keres helybeli r.-t. Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével „Komoly” jelleg alatt Rudolf Mossehoz Arad, kérünk. 10761

KÖNYVELŐT, német nyelvismerettel előnyben, keres gyári lerakat, esetleg főnapra. Ajánlatok „Gyári lerakat” jellegre Rudolf Mossehoz Arad, küldendők. 10261

SZEGÉNY családnak jó megélhetést biztosít Sándor hírlapiroda Arad. 10061

PERFEKT szobaleány és perfekt bejáró szakkösző, azonnal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, 4768

Lakás.

URINÓ lakást és teljes ellátást nyerhet város központjában uri családnál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4760

SZEPTEMBER ELSEJÉRE keresek 1—2 szobás butorozott lakást konyha, esetleg fürdőszoba használattal. Ajánlatokat: Tauszig Arad, Str. Mețianu 4., I. 15187

EGY vagy kétezobás lakást keresek, kegyhával esetleg smákkül. Schönwald Arad, Strada Ioan Russa Sirlanu (Aulich Lajos-ucca) 2. 4774

Vétel és eladás.

200 MODELLES divatlap 75 lej Sándor hírlapirodában, Arad. 10068

SÜLYESZTHETŐ SINGER varrógép, fekete, rövid Luhnar ZONGORA, ebédő, háló, uri szoba és szalon berendezések, antik órák, vitrin, hintaszék, fotelok, rézagy éjjeli szekrényvel, Singer varrógép, storeok, scheslon, scheslon-terítő, perzsa és gyári szőnyegek, íróasztalok, vitrin tárgyak, függönyök, egyes butardarabok, Biedermayer szalon, aragözölő készülék, matracok stb. igen jutányosan eladó. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. e., jobb. 1000

PALLAS LEXIKON 18 kötet 4000 lej, Papini: Krisztus Története 360 lej. Kalapcsomagoló, füveggöngyölő papir egy rizzsa 240 lej. Knieszer papirkereskedő-nél Arad, Bulv. Regele Ferdinand 21. 1114

BLONYÖSEN értékesítheti eladni szándékol butorait, szőnyezeit, háztartási cikkeket, antik tárgyait stb., ha eljuttatja sürgősen Arad, Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-ucca, I. em., jobb. old.) alá. 1000

EZÜSTÖT, antik butort magas árban veszek. két új angol fotel 6000 leiert eladó. Biedermaier garnitúra restaurálva 18.000 lej. Salon Artistique Arad. 2601

EGY finom hegedű, egy jó brácsa, egy ocelló, eladó Hoffmann Sándornál Arad. 4765

KÖVÉRSERTÉS 20 drb. eladó. Arad, Str. Căpănișanu (Mikes Ketemen-ucca) 12. sz. 4763

BORSZIVÓGÉP használt, jókarban lévő megvételre kerestetik. Arad, Strada Ioan Calvin No. 1. 4769

ELADÓ világos hálószobaberendezés Gross és Klepner cégnél Arad, Bulev. Regina Maria 9., tekinthető mez. 10960

MACULATURA PAPIR 5 kilogram esomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Ingtalan.

ARAD, Str. Pipos (Gál László-u.) I. sz. ház, olcsón eladó. 4748

ÖTVEN HOLD Spitzer-féle szántóból haszonbérbe kiadó román plébániánál Arad-Gái. 4754

Üzletek.

VARRODA berendezéssel vagy anélkül, átadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4767

ÉVRK óta fennálló elsőrendű női divatszalon, modern lakással betegség miatt átadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4770

Oktatás.

TANARNO középiskolai tanulókat pót-és magánvizsgákra előkészít, magán-és zongoraórákat is ad magyar, román, német nyelven. Házhoz is elmegy. Arad, Str. Grănicelilor (Török Ignác-u.) 10. 4698

Ellátás.

URI CSALADOK FIGYELMÉBE! Akik iskolás fiukat és leányokat teljes ellátásra fogadnak, címüket közöljék a CONTINENTAL kereskedelmi irodában Arad, Piata Avram Iancu No. 17. 3777

TANULMÁNYAIKAT Budapesten végző uri leányok teljes ellátást kaphatnak intelligens családnál. Felvilágosítással szolgál Zakariás Jenő-intéző Sebés (Borossebes). 4762

Friss dunai hal érkezett 2287

Luttwik József céghez, Arad.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadóhivatalos: Aradi nyomdával

Irodák
 városközzel szemben
 építendő harmadik emeleten
 kiadók.
 Értekezés:
STEINER építész-nél
 Arad, Strada Cloșca (Szent László-ucca.)

Csemege üzlet és bodega
 forgalmas uccában, vízszalvonulás miatt, kedvező fizetés mellett-eladó.
 Cím: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Szücs szabászt
 és fiatal szücs segédet
 azonnali belépésre
keres.
S. Eisenstädter Arad

Külvárosi
 aszfaltos uccában nagyforgalmu koresma magánházban, 3 szobás lakással, nagy udvar és kerttel, teljes berendezéssel 22.000 lejért betegség miatt eladó. Megbizott:
 „Uranul” Iroda Arad, főpostával szemben

Gazdálkodásra alkalmas ház
 a belvárostól pár percrenyire, 4 szoba, fürdőszobás lakással, 9 lóra istálló, nagy sertésüzemeltetővel, kukoricakotárka, nagy udvar, gyümölcsös és veteményeskerttel 520.000 lejért eladó. — Teljes 100.000 lej. Megbizott: 16102
 Uranul-iroda Arad, főpostával szemben.

FŐMOLNÁR
 kerestetik október 1-1 belépésre egy vagonos malomba.
 Ajánlatok fizetési igények ▲▲ megjelölésével ▲▲
HÜGELLIPÓT
 Reghin-Sasese címre.

Látogassa meg a 9-ik bécsi nemzetközi **MINTAVÁSÁRT**
 (5czi vásár)
 1925. szeptember 6—12-ig.
 (A műszaki vásár egy nappal tovább tart.)
 7000 kiállítás 16 osztályból. Verseny nélkül áron ajánlják legérdekesebb utazásait 125.000 látogató az összes európai és amerikai államokból. Magyar állatok bécsi különlegességekből.
 Nemzetközi motorkerékpár kiállítás.
 Repülőgépek és légitársaságok.
 Jelentékeny menetjegykedvezmény a román, jugoszláv, magyar vonatokon, valamint a Dunán. Határát-lépés 1-50 osztrák Schilling (0-25 Dollár) értékű utlevél vízum-bélyeg ellenében történik. Felvilágosításokkal, mintavásári igazolványokkal és utlevél vízum-bélyegekkel a Bécsi Mintavásár Rt. Bécs VII. továbbá a tiszteletbeli képviselőteknél, úgymint „Idet” Arad, Str. General Berthelot a városi színházzal szemben, Kereskedelmi és Iparkamara Arad, Schanker & Co. Arad, Arad-Csanádi palota. 4472

4 szobás modern lakásért
 a Bulev. Regina Maria közelében
 magas lelépést fizetek.

Ajánlatokat „Lelőpés” jelleggel az Aradi Közlöny kiadója továbbítja.

Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-téri)
 üzletes emeletes ház felérése
 jutányos áron eladó. Bővebbet: Győrffy „Mures” irodájában.

Egy teljes, modernül berendezett **festék- és lakk-gyár** olcsón eladó.
 A gyár Magyarországon van, és esetlegesen esupán a gépek és berendezés is eladó. — Az ár Lej 1—2 millió aszerint, mi minden fog átvétetni. — Bővebbet: „Lakkgyár” 100 sz. alatt Mosse Rudolf hirdetői-iroda Timisoara útján lehet megtudni. 4766

Két szobás lakást keres
 Oalea Saguna (Választó-u.) 10261 környékén

Lengyel butorgyár Arad.

SZÜCS
 munkást
 jobb munkához felvesz
EISENSTÄDTER UTÓDA
 szörmeüzlet
 Timisoara, Szentgyörgy-tér.

HIRDETMÉNY.
 A Dir. Gen R. M. S. 46580/925. számú rendelete folytán, a folyó évi szeptember hó 3-án d. e. 10 órakor 1 drb. 14 éves kanca nyilvános árverésen eladatni fog. — Bővebb felvilágosítás a R. M. S. irodájában 4759 Santana nyerhető.

A bharmegyeli osorhei Eternit gyár Meteor 3148 **Asbest táblái**
 a legtartósabbak. A tetőt nem szükséges gondozni és javítani. Jobb és olcsóbb, mint a bádognál készült. :: Kapható a **FERRARIA S.A. CLUJ** (Kolozsvár) Calea Victoriei 29. Telefon 4-40., 347.